

CÎȘTIGĂTORII CONCURSULUI NOSTRU

(pag. 10)

PROLETARI DIN TOATE ȚĂRILE, UNIȚI-VĂ!

veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A.R.L.U.S.

12 pagini - 1 leu

DIN SUMAR:

- „K-21” contra „Tirpitz” • Ați auzit de regatul Tavolara? • Fobia de colesterol • Aerul poluat și... gândirea

22

ANUL XXVI
(1315)
29 MAI 1970

Nici detractorii lui, nici cei pe care sportul îi lasă în genere indiferenți nu pot nega că fotbalul se bucură astăzi de o popularitate care sfidează orice comparație. Ne-am obișnuit atât de mult cu el, încât parcă nici nu ne putem imagina că în cea mai mare parte a istoriei sale jocul cu balonul rotund a fost numai distracția unor inițiați. Căci „sportul rege” — cum le place unora să numească fotbalul — a început să fie practicat în mod organizat abia acum un secol și ceva, în Anglia. A cucerit, însă, în scurt timp „bătrînul continent”, după care a trecut oceanul, găsind în temperamentala Americă Latină toate condițiile pentru a fi ridicat la rangul de

artă. O artă pe înțelesul tuturor, iubită pînă la extaz. S-a spus chiar că fotbalul a devenit pentru veacul nostru ceea ce a fost romantismul pentru cel trecut, un „mal du siècle”; el stîrnește divorțuri și sinucideri, iar uneori pasiunile dezlănțuite merg pînă acolo încît au putut servi chiar ca pretext pentru dezlănțuirea unui război — între Honduras și Salvador.

Nici un eveniment sportiv nu stîrnește un interes mai mare decît campionatele mondiale de fotbal. Nici chiar olimpiadele! Ba mulți afirmă chiar că fotbalul a încetat să mai fie numai un sport. A devenit o problemă socială. Și poate că nu greșesc...

Documentar

ORA „SPORTULUI REGE”

Peste două zile va începe în Mexic a IX-a ediție a Campionatului mondial de fotbal.

Ideea organizării unei competiții mondiale s-a născut o dată cu înființarea Federației Internaționale de Fotbal Amator (21 mai 1904, la Paris). Au trebuit însă să treacă 26 de ani pînă la traducerea în fapt a punctului din statutul F.I.F.A. care spunea că „numai aceasta are dreptul să organizeze o competiție mondială de fotbal”. Primul pas a fost admiterea fotbalului la Jocurile olimpice. Cel dintîi turneu a avut loc la Londra în 1908 și a fost cîștigat de echipa Angliei. Patru ani mai tîrziu englezii au reeditat succesul cu ocazia Olimpiadelor de la Stockholm.

Primul război mondial a întrerupt, însă, cursul Olimpiadelor. La Anvers, în 1920, cu ocazia finalei desfășurate între Belgia și Cehoslovacia s-a produs un mare scandal. Echipa cehoslovacă a părăsit gazonul în minutul 43 (la scorul de 2-0 pentru belgieni), publicul a invadat terenul și poliția a trebuit să intervină energic spre a potoli spiritele. Edițiile de la Paris (1924) și Amsterdam

gazdelor primul gol din ofsaid și a anulat câteva minute mai tîrziu un gol al românilor perfect valabil, apreciat ca atare chiar de presa locală. În finală au ajuns Uruguay și Argentina, ca și în 1926 la Amsterdam. La pauză, Argentina conducea cu 2-1, dar publicul și-a purtat pur și simplu echipa spre victorie, și Uruguay-ul a cîștigat în finală cu 4-2. Ce a fost atunci la Montevideo, e aproape inimaginabil...

La a doua ediție a „Cupei Mondiale”, desfășurată în 1934, Uruguay-ul, campioana „en titre”, a refuzat însă să participe. Motivul: „Răspundem cu aceeași monedă europenilor”. America de Sud a fost reprezentată de Brazilia și Argentina, care au ieșit din competiție din primul tur! România, care în preliminarii eliminase Iugoslavia și Elveția, a fost învinsă, din primul meci, de Cehoslovacia (2-1), care a pierdut apoi cu același scor în finală în fața Italiei. Dar prin ce emoții au trecut italienii... Pînă în minutul 82, cînd Orsi a egalat, cehii au condus cu 1-0. Abia în prelungiri a înscris Schiavio golul victoriei. „Il calcio” triumfă...

mirea de „Cupa Jules Rimet” datorită „serviciilor pe care președintele Federației franceze le-a adus Federației internaționale în timpul anilor de război”;

2) Anglia a revenit în cadrul F.I.F.A. (demisionase în 1929);

3) U.R.S.S. și-a anunțat intenția de a adera la organizația fotbalului mondial.

Din 33 de țări înscrise la cea de a IV-a ediție a campionatului mondial de fotbal, desfășurat în 1950 în Brazilia, au participat numai 13. După consumarea meciurilor din grupe, cele 8 echipe calificate au jucat după sistemul turneu (numai tur). Ediția braziliană a campionatului mondial s-a soldat cu cele mai mari surprize din întreaga istorie a acestei competiții. Italia, cîștigătoarea ultimelor două ediții, a fost eliminată de Suedia (2-3)! Anglia, în echipa căreia juca actualul ei selecționer Alf Ramsey, a fost învinsă cu 1-0 de S.U.A.!!! Nici brazilienii n-au scăpat de emoții. La 2-2 în ultimul minut de joc, elvețianul Friedlander a ratat cea mai mare ocazie a meciului! Publicul și-a salutat favoriții la ieșirea din teren cu... mere, pentru ca victoriile obținute în fața Iugoslaviei (2-0), Suediei (7-1) și Spaniei (6-1) să dezlănțuie un delir colectiv în întreaga Brazilie. La Rio toată lumea fredona un singur șlagăr: „O Brasil ha de gauhar”. În ultima partidă, Brazilia urma să întîlnească Uruguay-ul, care obținuse un chinuit scor egal (2-2) cu Spania și o victorie neconvingătoare (3-2) în fața Suediei. Pentru a deveni campioni mondiali fotbaliștii „cariocas” aveau nevoie de un meci nul. Colosul „Maracana” a înghițit 150 000 de spectatori!

Brazilianul Friaca, prin golul înscris după pauză, a coborît infernul în tribune. Schiavino și Gigghia — prin două șuturi senzaționale — au transformat, însă, Maracana într-o catedrală. Echipa „celestă” a cucerit astfel cel de al doilea titlu mondial. Nici unui brazilian nu-i venea să creadă că s-a putut întâmpla așa ceva. Întreaga Brazilie era în doiiu...

● Balonul e mai rotund ca niciodată

În 1954, în Elveția echipa „en vogue” era cea a Ungariei (cu Puskás, Hidegkuti, Kocsis, Czibor și Grosics). Singurii adversari mai serioși se recomandau a fi Brazilia și Uruguay. În sferturi, după un meci plin de durități (care au continuat și în vestiare!), brazilienii au cedat cu 4-2 în fața invincibilei Ungarii, care a trecut și peste Uruguay cu același scor (e drept, obținut mult mai greu și numai după prelungiri). Cine putea să-i mai stopeze pe unguri din iureșul lor triumfal spre titlu, mai ales că în finală aveau să întîlnească R. F. a Germaniei pe care o surclasaseră în serie cu 2-3? După numai 8 minute, Puskás și Czibor ridicaseră scorul la 2-0. La Budapesta șampania curgea în valuri... Dar exact 8 minute le-au trebuit și vest-germanilor pentru a egala (Morlock — min. 10 și Rahn — min. 18)! Vor fi prelungiri? Nu! Rahn a înscris cel de-al treilea gol al echipei sale în minutul 84 și scorul a rămas 3-2 pentru R. F. a Germaniei!!! Ungaria, care timp de patru ani nu cunoscuse gustul înfrîngerii, a pierdut tocmai în finala Campionatului mondial! Balonul e rotund...

● „Noul val” brazilian

În Suedia, în 1958, cînd în sferturile de finală s-au calificat șapte echipe europene și numai una sud-americană, foarte puțini mai credeau că titlul mondial va traversa din nou oceanul. Dar brazilienii veniseră în Europa cu un „vrăjitor”. Era Pele, pe atunci un tînar necunoscut de 17 ani, care avea să uimească lumea prin talentul său și să-și

cucerească o celebritate care depășește orice limite. În 20 de minute, în meciul cu Franța din semifinale, el a izbutit un hat-trick, ridicînd scorul la 5-1. Finala a constituit apoi un adevărat galop de sănătate pentru brazilieni. Suedia a avut numai onoarea de a deschide scorul, dar a pierdut la același scor la care cedase și „furia franceză” (5-2). În Brazilia, cele trei zile după finale au fost sărbătoare națională. Jucătorilor li s-au ridicat statui! Se naște un nou zeu, ZEUL PELE...

În 1962, două echipe din Europa au traversat oceanul, spre Chile, cu gîndul „răzbunării”: Spania și Italia. Spania — sub bagheta celebrului „mag” Hele-

nio Hererra — a venit cu Suarez, Gento, argentinianul Di Stefano și ungurul Puskás. Italia avea și ea o echipă de 24 de carate, în care cel mai mult strălucea... argentinianul Sivari, dar a pierdut totuși în fața modestei formații a țării gazdă (care avea, însă, să obțină locul trei în finală) după un meci în care s-a jucat mai mult... catch decît fotbal. În schimb H.H. a fost la un pas de a-i elimina pe campionii mondiali. Spania conducea cu 1-0, dar Gento și Puskás au ratat cu poarta goală! Brazilienii au egalat în minutul 78 și, pînă la urmă, au cîștigat. Egalul meciului a fost o altă stea oferită de Brazilia fotbalului mondial — Amarildo înlocuitorul lui Pele, accidentat. În finală, alături de brazilieni au ajuns cehii, care au și deschis scorul. Dar Schroiff, pînă atunci cel mai bun por-

(Continuare în pag. 11-a)

Gool!

(1928) au fost dominate cu autoritate de echipa Uruguay-ului. La Congresul F.I.F.A. de la Amsterdam (1928) vechea propunere a președintelui Federației franceze de fotbal, Jules Rimet, privind organizarea Campionatului mondial, a fost în sfîrșit adoptată. În anul următor, la Congresul F.I.F.A. de la Barcelona, cîntea de a organiza prima ediție a „Cupei Mondiale” a fost acordată Uruguay-ului. S-a ținut seama de cele două atuuri ale sud-americanilor: cîștigarea ultimelor două Olimpiade și — mai ales — sărbătorirea centenarului independenței acestei republici.

● Lungul drum la Montevideo

Distanța pînă la Montevideo a făcut ca numai patru reprezentante ale Europei să fie prezente la prima „Cupă Mondială”, din 1930. Printre ele a fost și ROMÂNIA. Celelalte trei: Franța, Belgia și Iugoslavia. Echipa română a trebuit să joace în aceeași grupă cu echipa țării gazdă, principala favorită, și cu Peru. În prima partidă a cîștigat în fața Peru-ului cu 3-1. Dar a pierdut doi jucători de bază: Steiner și Stanciu, diminuîndu-și și mai mult șansele în meciul cu Uruguay-ul. „Echipa celestă” (Uruguay) a cîștigat cu 4-0, eroul meciului fiind arbitrul brazilian Almeida Rego care a acordat

Cinci absențe de primă mînă: Uruguay (din nou!) Argentina, Anglia, Spania și Austria (din cauza evenimentelor politice) au șters puțin din strălucirea celei de-a III-a ediții, desfășurată în 1938 în Franța. Printre cele 15 finaliste a fost din nou prezentă România, care a oferit și cea mai mare surpriză. A fost eliminată după două meciuri (3-3 și 1-2) de echipa Cehiei! Partida Cehoslovacia-Brazilia a semănat mai mult a... coridă. Trei jucători au fost eliminați și patru internați în spital! Scor: 0-0. Brazilienii au oferit la revedere un spectacol mult apreciat și au cîștigat cu 2-1. Dar în semifinale, tocmai contra Italiei, antrenorul lor nu l-a introdus în echipă pe cel mai bun jucător al său, Leonidas, motivînd... că-l păstrează pentru finală. Finala s-a desfășurat însă între Italia și Ungaria. Din nou a cîștigat „squadra azzurra”. Cu 4-2 și mult mai ușor decît se aștepta toată lumea.

● Surprize, emoții, delir și doliu

După o întrerupere fortuită, pricinuită de cel de-al doilea război mondial, campionatul mondial s-a reluat cu și mai mare patimă. Trei mari evenimente au marcat primul Congres F.I.F.A. postbelic (Luxemburg 1946):

1. „Cupa Mondială” a căpătat denu-

„K-21” CONTRA „TIRPITZ”

Un episod din istoria celui de al doilea război mondial

La începutul lunii iulie 1942, hitleriștii desfășurau o intensă activitate pe mare. În porturile din nordul Norvegiei erau concentrate importante forțe navale: o escadră alcătuită din vasul de linie „Tirpitz”, crucișătoarele de buzunar „Admiral Scheer” și „Lützow”, crucișătorul greu „Admiral Hipper”, crucișătoarele ușoare „Köln” și „Nürnberg”, 10 distrugătoare, o flotilă de torpiloare, 30 de nave de escortă și dragoare, 40 de submarine și circa 300 de bombardiere și avioane torpiloare. Această armadă primise misiunea să taie legăturile Uniunii Sovietice cu exteriorul. În același timp, flota hitleristă își intensificase propria-i apărare antisubmarină. Ne-am dat seama de acest lucru după pierderile noastre, mereu în creștere. La sfârșitul lui iunie, de pildă, submarinele sovietice „M-176” și „D-3” nu se mai înapoiaseră la bază.

Dar cele mai mari pierderi le înregistrau convoaiele aliate. Semnificativă în acest sens este odiseea convoiului „PQ-17”, care părăsise Islanda la 27 iunie și se îndrepta spre porturile din zona polară a Uniunii Sovietice. Convoiu era alcătuit din 36 de cargouri sub pavilion sovietic, nord-american, britanic și panamez și din 21 de nave de escortă. În plus, era protejat de două puternice grupuri mixte de unități navale americane și engleze. Grupul de protecție imediată era format din crucișătoarele „London”, „Norfolk”, „Wichita” și „Tuscaloosa”, iar grupul de protecție îndepărtată din portavionul „Victorious”, cuirasa „Duke of York” și „Washington”, crucișătoarele „Cumberland” și „Nigeria” și din nouă contratorpiloare. Sistemul de protecție era suficient pentru a face față escadrei germane.

Protejat de această escortă, convoiul urma să atingă meridianul insulei Medveji, unde începea zona sovietică de operații și de unde protecția trebuia să fie asigurată de unități navale sovietice.

Marina noastră militară se pregătea intens în vederea executării acestei misiuni. Cum se procedează de obicei în asemenea cazuri, câteva submarine au fost trimise la mare distanță de baza lor spre a ataca navele de suprafață inamice care ar fi putut împiedica trecerea convoiului. Dar încă înainte ca „PQ-17” să ajungă în zona sovietică, s-au și produs evenimente dramatice. În noaptea de 4 iulie, către ora 3, convoiul a fost atacat de un prim val de avioane-torpiloare germane. A fost lovit un singur cargou, care ar fi putut fi salvat ușor, dar echipajul lui a fost evacuat și vasul scufundat de navele de escortă. Intrucât Amiralitatea britanică dăduse ordin ca vasele avariate să fie imediat scufundate pentru ca convoiul să nu-și reducă viteza din cauza lor, expunându-se în acest fel unui pericol suplimentar.

La ora 18, convoiul a fost din nou atacat de inamic, în total de 24 de avioane-torpiloare. De data aceasta au fost lovite două cargouri aliate și un vas sovietic, „Azerbaidjan”. Ca și în cazul precedent, primele două vase au fost scufundate de navele de escortă, dar marinarii de pe „Azerbaidjan” au reparat breșele, au stins incendiul izbucnit la bord și vasul și-a putut relua locul în convoi.

Între timp, o escadră germană formată din vasul de linie „Tirpitz” și crucișătorul „Admiral Scheer” și din contratorpiloare de escortă se îndrepta în mare viteză către convoi. Serviciile de informații britanice fuseseră înștiințate despre acest lucru chiar în momentul în care navele de luptă inamice părăsiseră baza norvegică. La ora 23, comandantul

convoiuului a primit de la Amiralitatea britanică următorul ordin: contratorpiloarele de escortă să părăsească vasele de transport și să se întoarcă imediat spre a întări grupul de port-avioane care acționau în zonele nordice, iar cargourile să se disperseze și să ajungă pe cont propriu în porturile sovietice.

Imediat ce torpiloarele au părăsit convoiul „PQ-17”, în eter au început să răsună SOS-uri disperate. Avioane și submarine germane atacaseră vasele rămase fără apărare. Raidurile s-au soldat cu multe victime și cu nave scu-

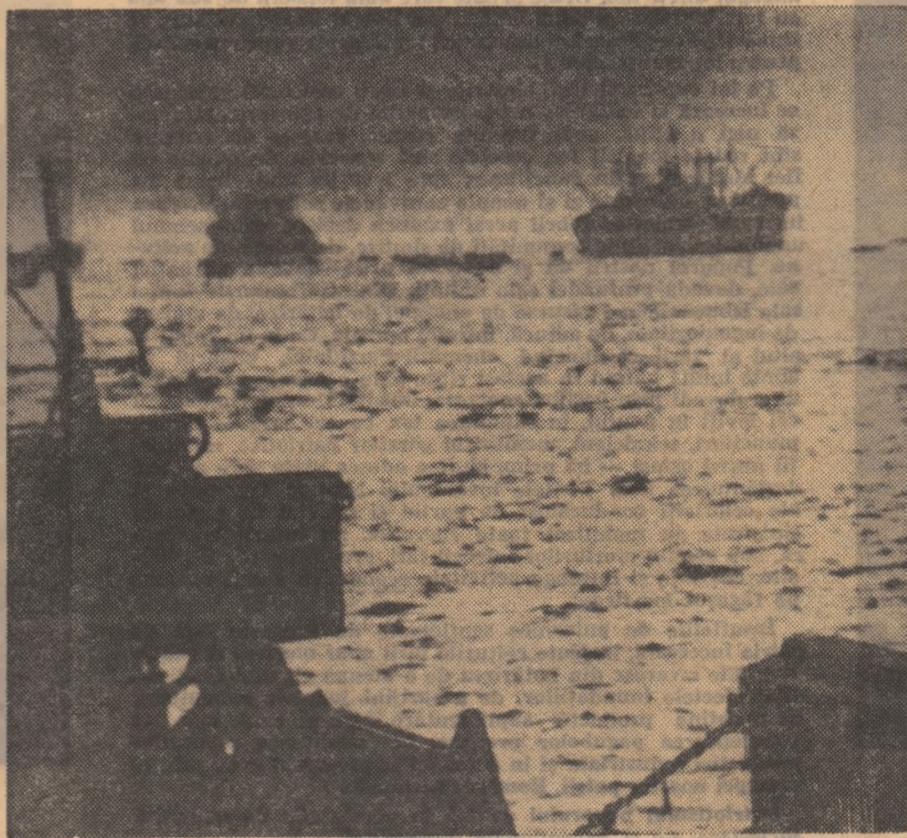
tă cu linoleum și un metru pătrat de punte.

În după amiaza zilei de 8 iulie, carticul Veselov și tânărul operator Smetanin ședeau cu spatele unul la celălalt. Învârtind încet butonul unui aparat, Smetanin asculta cu luare aminte eterul. În căști se auzea plescăitul scurt al valurilor și zgomot de elice.

— Ce auzi? întrebă la un moment dat carticul secund Lukianov.

— Marea și orizontul sînt curate, răspunde Smetanin.

Dar deodată tânărul marinăru se încruntă. Alături de plescăitul valurilor se strecurase un sunet nou, străin.

Convoi în apele nordice

fundate împreună cu mii de tone de încărcătură prețioasă.

Comandamentul sovietic al Flotei nordice a luat numaidecît măsuri pentru protejarea vaselor din convoi. Și, la 5 iulie, Nikolai Lunin, comandantul submarinului „K-21”, a primit ordin să atace escadra germană, cu precădere „Tirpitz”.

Submarinul a pornit în căutarea navelor inamice navigând la suprafață și cufundându-se grăbit în apă numai cînd vedea apropiindu-se avioane dușmane. Lunin căuta să economisească la maximum acumuloarele pentru apropiatul atac; dacă avioanele zburau la oarecare depărtare, rămânea la suprafață. În patru zile, cit au brăzdat zadarnic marea, marinarii sovietici au numărat peste 50 de avioane inamice și au plonjat de 48 de ori sub apă.

— Trebuie să atacăm cu orice preț „Tirpitz”-ul, a comunicat Lunin echipajului său. Împreună cu escadra lui, această navă de linie ultramodernă cu un blindaj de 30 cm grosime a adus mari prejudicii aliaților și, desigur, are planuri mari.

În compartimentul hidroacustic al submarinului era mare zăpușeală. Mirosea a uleiului. Rulul era luminat de două plafoniere și tixit de dispozitive, aparate acustice, întrerupătoare, reostat, cabluri de diverse culori etc. Pentru oameni nu mai rămăsese prea mult loc: două mici fotolii mobile, cu speteze joase, o masă îngustă acoperi-

te Aplecîndu-se spre pilnia receptorului, rosti:

— Aud zgomot de elice, la mare distanță. Trebuie radiogoniometrat...

Și citeva minute mai târziu:

— Navele se apropie.

Pe submarin se dădu imediat alarma.

Lunin urcă grăbit în compartimentul de comandă. Era hotărît să atace imediat ce se va ivi un prilej favorabil.

— Sintem la 45—50 ancabluri,* raportă Lukianov.

Pe cerul mohorit pluteau nori joși. Marea era calmă. Lunin mai privi o dată prin periscop și zări un punct abia vizibil la orizont.

— Nu e rău, observă el. Văd că mai vin spre noi un distrugător de tip „Halster” și încă unul. Îl vom ataca pe cel care va fi mai aproape.

Submarinul porni rapid spre navele inamice. Era ora 17.20.

Dar șase minute mai târziu comandantul lui „K-21” mai zări citeva puncte la orizont. Iar după alte cinci minute se mai iviră în periscop citeva.

— Deasupra vaselor patrulează un avion de tip „Arado”. Înseamnă că e „Tirpitz” cu suita lui...

Intr-adevăr, era vorba de ultramoderna navă de linie, urmată de „Ad-

*) Ancablură — a zecea parte dintr-o milă marină (circa 185 m), lungimea obișnuită a unui cablu de remorcă.

reportaj,
reportaj reportaj,
portaj reportaj repor
taj reportaj reportaj re,
reportaj reportaj reportaj
ortaj reportaj reportaj repo
j reportaj reportaj reportaj,
ortaj reportaj reportaj repor
aj reportaj reportaj reportaj

miral Scheer”, amîndouă flancate de șase distrugătoare.

Lunin ordonă coborîrea periscopului. Se temea ca inamicul să nu descopere submarinul.

„Tirpitz” fusese lansat la apă în 1939 și era o adevărată fortăreață plutitoare. Era dotat cu un armament puternic: 8 tunuri de 380 mm, 12 de 150 mm, 15 de 105 mm și 16 de 37 mm. Cu un deplasament de 53.000 tone, nava dezvoltă o viteză de 30 noduri.

Lunin știa că cu un an înainte englezii, avînd superioritatea numerică, dezlănțuiseră o furibundă vîntoasă în Atlanticul de nord împotriva vasului de linie „Bismarck” (de același tip cu „Tirpitz”) care pricinuse Angliei mari pagube. În această cumplită înclăștare vasul de linie britanic „Hood” angajase un duel de artilerie cu „Bismarck”, dar fusese lovit în plin la numai cinci minute de la declanșarea bătăliei. Puternica explozie produsă la bordul vasului l-a trimis pe „Hood” imediat la fund. „Bismarck” pricinuse, de asemenea, importante avarii vasului „Prince of Wales”, dar în cele din urmă fusese și el scufundat, după mai multe atacuri navale și aeriene, lovit de zeci de obuze grele și de șase torpile.

Comandantul submarinului „K-21” își dădea deci seama că nici cea mai precisă lovitură nu putea scufunda „Tirpitz”-ul, care avea, cum am spus, un blindaj de 30 cm. Dar el putea fi avariat, scos din luptă, ceea ce ar fi echivalat cu împiedicarea inamicului de a scufunda cargourile care înaintau spre porturile sovietice. Spre a lovi în plin, trebuia ca atenția contratorpiloarelor să fie abătută. Și Lunin începu să manevreze în vederea atacului.

Escadra inamică se deplasa în zigzag spre a evita un atac submarin. Lunin trebuia deci să urmărească cu luare aminte manevrele ei.

Nervii întregului echipaj al submarinului erau încordați la maximum. Toți înțelegeau semnificația clipei. Marinarii din Flota Nordului nu mai izbutiseră pînă atunci să treacă printr-un asemenea dispozitiv de protecție al dușmanului.

Unghiul „Tirpitz”-ului față de submarin era de 55°. Mai trebuiau să aștepte trei minute ca să poată lansa torpilele. Lunin zări însă atunci în periscop pe vasul de linie inamic pavilionare de semnalizare. Însemna că el avea să-și schimbe iar direcția. Dar cum? Spre babord sau spre tribord?

— Numai de n-ar fi spre babord. Își spunea Lunin. În acest caz atacul ar fi putut eșua.

Dar după ce mai ridică o dată periscopul, comandantul submarinului schiță un zîmbet de mulțumire. Escadra inamicului virase la tribord. Acum putea ataca. Totuși unghiul pe care îl formau „Tirpitz” și submarinul nu era decît de 5°—7°. Sub acest unghi, tirul nu putea fi prea eficient. Dar Lunin nu mai riscă o nouă manevră spre a lua o poziție mai avantajoasă; escadra și-ar fi putut schimba din nou poziția.

— Atacăm cu tuburile de la pupa, ordonă comandantul submarinului.

E adevărat că la pupa nu existau decît patru tuburi-lanstorpile și nu șase ca la prova. Dar împrejurările nu îngăduiau altă posibilitate. Coborînd periscopul, submarinul intră cu curaj în barajul apărării inamice. Acum se afla între torpiloare și „Tirpitz”.

La ora 18.01, „K-21” lansă, de la 17 ancabluri, patru torpile la interval de

Tg. Mureș. Mărfuri din magazinele sinistrate, curățate prin muncă voluntară

București. Zilnic pleacă din Capitală spre regiunile lovite mărturiile solidarității

O singură voință, un unic elan

Satu-Mare. Furia apelor i-a luat casa și tot avutul, acum locuiește în cori

Calculule, încă incomplete, ne descoperă treptat o amploare a dezastrului, provocat de calamitatea care ne-a lovit, pe care parcă tot nu cutezam s-o credem atât de mare. Neobișnuit prin cruzimea lui, un fenomen natural unic nu numai în istoria țării noastre, ci și în aceea a continentului, a pricinuit grave distrugerii unui mare număr de orașe și sate, întreprinderi industriale și unități agricole, căi ferate, poduri, șosele, conducte de apă și de gaz metan, a lăsat fără adăpost zeci de mii de familii... Ce mai putem spune despre victimele omenești, pagube ireparabile, pe care nici o statistică nu le poate evalua la valoarea lor mai presus de orice preț!...

În multe locuri bălălia cu furia apelor mai continuă. A plouat zile întregi, apele au crescut și s-au năpustit iar neașteptat. La distrugerile suferite de aproape două săptămîni s-au adăugat altele noi. Orașe și sate care abia ieșiseră de sub apă au fost inundate a doua oară. De-a lungul întregului curs al Dunării se desfășoară o dramatică luptă pentru oprirea stihiei, pentru ingenunchierea ei.

Pe tot cuprinsul țării sînt zile și nopți eroice. Zi și noapte se lucrează la îndiguiri, uzine acoperite de apă nu capitulează nici o clipă, poduri frînte renasc, sursele de energie sînt redată menirii lor, șoselele sînt reparate, drumurile de fier sînt repuse în funcțiune; spre locurile unde apele au pustii se îndreaptă zi și noapte caravanele solidarității. Țara întreagă trăiește febril acest examen decisiv, sub semnul unei indestructibile comunități de simțire, de voință, de acțiune. Poporul nostru dă și cu acest prilej dovada bărbăției sale, dovada profundei sale unități. Din străfundurile ființei sale izbucnesc noi resurse de energie, de hotărîre, de eroism, de ingeniozitate, de adîncă, infinită omenie. De la un capăt la altul al țării, răspunzînd chemării Partidului, poporul își simte inima bătînd în același ritm. Este o nevoie imperioasă de a dovedi prin gesturi concrete, imediate, solidaritatea cu cei loviți în avutul, în sănătatea lor, cu cei care — țărani, muncitori, tehnicieni, membri ai gărzilor patriotice, minunații noștri ostași — își primejduiesc adesea viața spre a birui dezlănțuirea firii. Vizitele tovarășului Nicolae Ceaușescu și ale celorlalți conducători de partid și de stat în regiunile sinistrate au mobilizat toate energiile, au întărit credința că, sub asaltul eforturilor întregii țări, greutățile vor fi depășite, că viața și întreaga activitate economică vor fi readuse pe făgașul lor firesc.

Insufletește de puternice sentimente de dragoste față de patria încercată, în toate colțurile țării apar mereu noi inițiative. Ele izvorăsc din hotărîrea de a atenua cît mai mult posibil efectele inundațiilor, de a sprijini județele calamitate, de a obține producții suplimentare, care să contribuie la compensarea pagubelor produse, la realizarea planurilor producției industriale și în acest fel la progresul continuu al scumpei noastre patrii, România socialistă.

Patriotismul poporului capătă în aceste zile de cîmplită înclăștare noi și excepționale dimensiuni.

Luduș. Aici a fost casa părintească

Galaji. Străjer neobosit al Dunării,

Mombasa (Kenya).

Strada principală

TANZANIA

Măști și tam-tam-uri

Kuta aeriană pină în Tanzania e ușor de urmărit pe hartă: Moscova—Cairo—aeroportul yemenit Hodeida de pe țărmul Mării Roșii—portul Aden—Mogadiscio, capitala Somaliei și, în sfârșit, Dar es Salaam.

Dar es Salaam, în traducere „Portul Păcii”, și-a sărbătorit nu de mult centenarul. Capitala Tanzaniei nu are vestigiile căutate de turiști. Pretutindeni se înalță case albe în stil arab sau european, moschei, birouri și bănci. Portul e uriaș și nu întimplător: Dar es Salaam e o importantă poartă spre lumea Africii răsăritene. Ca în orice port, zi și noapte răsună sirene și scrișnet de macarale, tipete de pescăruși, se aud aproape toate limbile pământului și văzduhul e încărcat de tot soiul de arome și de izuri neplăcute. Macarale puternice și docheri încărcă în pintecele vaselor baloturi de sizal auriu, saci cu cafea, lăzi cu ceai, cutii de oțel cu diamante, tutun, piei de animale etc. Iar pe țărm se descarcă benzină, automobile, țesături, chibrituri, aparate de radio și conserve, cu alte cuvinte tot ce se fabrică într-un oraș cu întreprinderi industriale. Căci la Dar es Salaam nu există fabrici. Capitala Tanzaniei e un oraș comercial. S-ar zice că magazinele și dughenele sînt mai numeroase decît sumpărătorii.

Chiar în prima zi am făcut cunoștință cu unul din cei 250 000 de locuitori ai orașului. Era un pescar bătrîn, care ducea pe bicicletă un rechin. Uriașul pește era așezat în portbagaj, dar mătura pămîntului cu capul și coada. Bineînțeles, mi-am pus imediat în funcțiune tot arsenalul fotografic. Dar m-am foit atîta pină să fotografiez, încît pescarul și-a închipuit că fotografiile au să-mi aducă cine știe ce ciștig frumos, și de aceea și-a sprijinit bicicleta de un copac și s-a apropiat de mine ca să capete partea ce i se cuvenea.

— Djambo, bvana... m-a salutat bătrînul.

Așa am învățat primele două cuvinte africane: „djambo” — bună ziua și „bvana” — domnule...

Dacă kilogramul de bagaj transportat cu avionul din Dar es Salaam nu m-ar fi costat șase dolari, aș fi dăruit tuturor prietenilor mei din Moscova cite o mască neagră. Dar tot am adus zece măști. Cea mai expresivă am oprit-o, evident, pentru mine. Și acum, cînd stau la masă și scriu, masca neagră mă tintuiește cu ochii ei enormi în ceafă.

Măștile africane îmi plac nu numai pentru că îmi amintesc de călătorie, ci și pentru că am văzut cu ochii mei cum mina iscusită a omului poate preschimba un ciot de lemn de abanos în niște obiecte de pret, care apoi sînt cumpărate și duse în diverse colțuri ale lumii...

Atelierul artizanilor se afla chiar pe țărm, pe drumul care duce spre nordul țării. Patru stîlpi sprijineau un acoperiș din frunze de palmier. În umbra cortului lucrau șapte inși, iar rodul muncii lor de citeva săptămîni era expus la soare. Puteai lua în mină și cerceta după pofța inimii tot felul de obiecte: măști, pescari în barcă, vinători, elefanți, rinoceri. Mai într-o parte erau așezate figurine de semianimale, semizei și oameni încovoiați, contorsionați, cu figuri schimonosite.

— Makonde! a rostit cel mai bătrîn dintre artizani și s-a ridicat ca să ne arate mai bine monștrii negri. Prin „makonde” trebuie înțeles stilul de lucru. Toți cei șapte erau din tribul makonde, care trăiește în sudul Tanzaniei și e celebru pentru sculptura în lemn. În ultimii ani, artizanii s-au răspîdit în Tanzania și s-au stabilit în preajma orașelor și a căilor de comunicații, unde își pot vinde marfa. De două ori pe lună, atelierul pe care l-am văzut e vizitat și de un achizitor hindus din Dar es Salaam. Nu mai e nevoie, probabil, să spun că nici noi n-am părăsit atelierul cu mina goală...

La un moment dat am zărit pe șosea cinci băieți care așteptau o mașină de ocazie. Unul din ei bătea într-o tobă, iar altul dansa fără să lase din mină un tranzistor. Alături de ei se aflau citeva tobe mici, o umbrelă uzată și un vas din dovleac uscat plin cu apă. Cei cinci muzicanți se grăbeau să ajungă la o nuntă.

A fost singura dată în cele 40 de zile de călătorie cînd am auzit un tam-tam. Aproape toți străinii cumpără din Tanzania ca amintire tobe de diverse dimensiuni: de la cele mai mici, cit un cap de copil, pină la coloși din piele vîrgată de zebra. Dar tam-tam-ul e pe cale să dispară din viața cotidiană, a devenit un „suvenir”. Africa răsăriteană n-a avut, e adevărat, cultul tam-tamului care e încă foarte puternic și acum în centrul continentului și pe țărmul apusean. În casa unui cunoscut din Dar es Salaam am ascultat înregistrată pe bandă de magnetofon o muzică de tobă dintr-un sat congolez. Am ascultat cu interes și curiozitate, dar numai un african poate înțelege tot ce spune un tam-tam...

V. Peskov

ITALIA

Ați auzit de regatul Tavolara?

Mai întii citeva date geografice despre regatul Tavolara. Are o lungime de șapte km și o lățime de cinci km. Se înalță din apa mării ca o stîncă sumbră și singuratică și seamănă de departe cu o masă ovală, al cărei acoperămint se revarsă în falduri. Probabil că de aceea a și fost numită Tavolara, căci în italiană „tavola” înseamnă masă.

Cele mai vechi legende despre acest regat datează din 1833. În anul acela, spune una dintre ele, corveta „Torino”, care îl avea la bord pe Carol Albert, regele Sardiniei și Piemontului, s-a apropiat de Tavolara. Pe rege îl interesa insula cu acest nume ciudat. Aflase că era nelocuită și că abunda în capre sălbatice. Carol Albert era un vîntor pasionat, așa încît hotărise să debarce în insulă. A coborît pe țărm singur, dar n-a străbătut nici jumătate din Tavolara, cînd i-a ieșit înaintea un bărbat cu o statură de uriaș. Necunoscutul era îmbrăcat în zdrențe, dar avea un aer demn.

— Cine ești? a întreat el.

— Regele Sardiniei, a răspuns zîmbind Carol Albert. Dar dumneata?

— Eu sînt regele Tavolarei, a rostit uriașul izbucnind în hohote de ris. Mă numesc Giuseppe Bartoleone. Bine ai venit în regatul meu.

Apoi, cei doi monarhi și-au petrecut timpul foarte plăcut. S-au ospătat cu lapte de capră, brînză și pine de secară. După care au urcat o potecă îngustă și au ajuns pe un platou acoperit cu iarbă crudă. Era un adevărat rai al vînturilor: mufloni, catiri sălbatice și sute de capre.

— Ei, cum ți se pare împărăția mea? a întreat mîndru Giuseppe. Ce-mi lipsește ca să fiu rege?

— Ești un rege adevărat, a răspuns Carol Albert, așa cum eu sînt regele Sardiniei și Piemontului.

Socotind remarcă interlocutorului său o glumă bună, Giuseppe a izbucnit în ris. Dar cînd a văzut ancorată la țărm o corabie de război, un steag și o mulțime de ofițeri în uniformă de gală, și-a dat seama că oaspetele lui nu glumise. Nu și-a pierdut totuși cumpătul.

— Excelența voastră, a întreat el, ce cuvînt nu poate fi luat niciodată înapoi?

— Cuvîntul unui rege, a răspuns Carol Albert. Dar despre ce-i vorba?

— Păi, ați recunoscut că și eu sînt rege, ca și dv.

— Bine, a zîmbit amuzat Carol Albert. Din clipa asta, dumneata ești rege, iar Tavolara e regatul dumitale.

Regele Giuseppe și-a confecționat imediat un steag alb-verde și, la intrarea în coliba lui, a pictat o coroană aurie. De atunci pe insula Tavolara s-a instaurat definitiv monarhia. Iar cînd Giuseppe și-a adus în insulă soția și numeroși descendenți, precum și două perechi de rude, regatul a căpătat și supuși.

După Giuseppe, Tavolara a fost guvernată timp de aproape cincizeci de ani de fiul lui, Paolo, sau — oficial — Paolo I. Cu timpul, familia lui Bartoleone (populația insulei e alcătuită numai din membri ai familiei sale) a sporit mult. Printre pescarii din Sardinia circulau diverse zvonuri despre sursele ei de existență. Se spunea, de pildă, că Bartoleone ar fi descoperit niște comori ascunse în insulă de pirați tunisieni. Într-adevăr, în secolul XVI, corăbiile faimosului pirat Hair ed-Din Barbă-Roșie din Mediterana au fost distruse de flota împăratului Carol al V-lea în preajma insulei Tavolara. S-a putut salva numai echipajul unei singure corăbii, între care și Hair ed-Din.

Se spune că pirații ar fi ascuns în insulă comori labuioase. O parte din echipaj a rămas în insulă. Cu timpul pirații au murit rînd pe rînd; numai unul dintre ei a supraviețuit. El s-a convertit la creștinism și s-a călugărit într-o mănăstire din Pisa, unde însemnările lui au și rămas sub formă de spovedanie. Giuseppe Bartoleone s-ar fi împrietenit cu un călugăr de la această mănăstire și în felul acesta a putut fura harta Tavolarei, care arăta locul unde pirații își îngropaseră comoara.

Legenda e într-adevăr frumoasă, dar mult prea romantică și nu corespunde realității. Spre sfîrșitul secolului XIX, familia regală a sărăcit, iar regele a luat-o razna; a început să se ocupe de piraterie de coastă. „În numele regelui”, tavolarzii „confiscau” mărfurile zvîrlite de pe corăbiile eșuate pe reefele insulei.

În felul acesta, ei au atras atenția autorităților italiene care au trimis în insulă 24 de carabinieri spre a curma acest soi de infrațiuni. Dar jandarmilor le-a fost imposibil să pună mina pe monarh, intrucît acesta cunoștea la perfecție locurile și răspundea cu o ploaie de pietre la toate încercările de a se atenta la inviolabilitatea persoanei sale. Dar în afară de faptul că nu putea fi prins mai făcea și incursiuni în spatele frontului inamic. În cele din urmă jandarmii s-au retras. Doi dintre ei își luxaseră cite un picior, iar alții se aleseseră cu vinătăi.

Regele a murit la sfîrșitul secolului trecut, fiind urmat la tron de fiul său, Carlo I, un om sărac dar mîndru. Un om de afaceri i-a propus să construiască în insulă tripouri, hoteluri și vile. Dar regele a respins propunerea căci pentru el liniștea era mai presus de orice.

Fiul lui Carlo I, însă, care a domnit sub numele de Giuseppe II, a fost mai puțin scrupulos și a vîndut o mare parte din insulă unui italian bogat. În felul acesta familia regală a rămas doar cu o limbă de pămînt, numită Punta Canone.

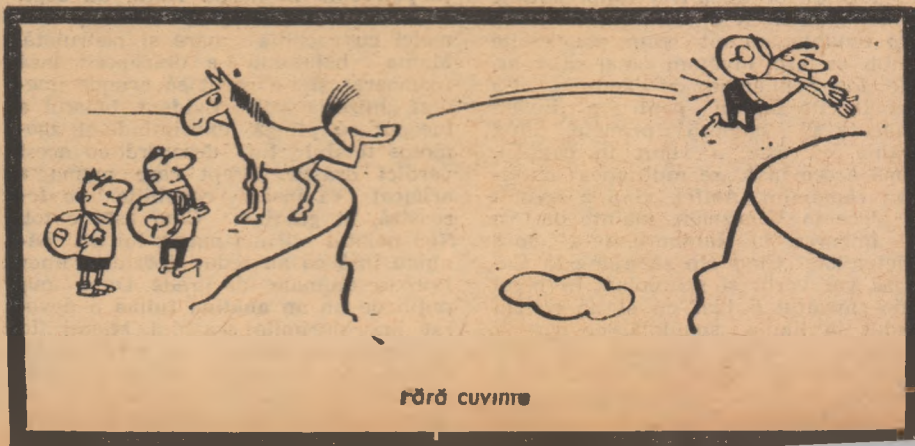
În momentul de față, Tavolara e guvernată de Paolo II. Dar insula nu mai știe ce-i liniștea. În fiecare sezon e luată cu asalt de turiști, pe care unul din fiii regelui, de vreo 15 ani, îi însoțește ca ghid. Prințul moștenitor poartă niște haine dintr-un material ieftin, care i-au rămas mici încă de acum vreo doi ani, iar picioarele, goale, îi sînt acoperite cu zgrieturi. Nu știe să citească și să scrie, intrucît în regat nu există școală.

La întrebarea care dintre insulari știe carte, băiatul răspunde cu mîndrie:

— Tatăl meu. Citește chiar și ziarul!

Apoi ghidul povestește „în mare secrete” despre Hair ed-Din, despre comoară și despre vechiul manuscris. Turistii se prefac că îl cred, doar au venit în căutarea unei aventuri, și apoi e mai plăcut să dai crezare unui prinț moștenitor decît unui ziar care e sfîșiat vîlul romanțios al poveștilor cu pirați, comori și spovedanii. Căci se pare că dacă Giuseppe I a găsit, într-adevăr, o comoară, nu era nicidecum vorba de aur sau pietre prețioase, ci de caolin, mineral argilos utilizat la fabricarea porțelanurilor. Iar regele a făcut, e adevărat, în secret, comerț cu acest material, asigurîndu-și în felul acesta mijloacele de existență. Dar cu timpul, rezervele au secat și o dată cu ele și bunăstarea familiei Bartoleone.

N. Savinkov

Fără cuvinte

globul
globul globul
globul globul globul
globul globul globul globul
globul globul globul globul
globul globul globul globul
globul globul globul globul
globul globul globul globul

CÎȘTIGĂTORII CONCURSULUI NOSTRU

TREI CALĂTORII GRATUITE ÎN U.R.S.S. :

1. Costea Tiberiu — profesor, Cluj
2. Răchitovan Adam — inginer, Timișoara
3. Simion Elena — țesătoare, București

UN APARAT RADIO „ALBATROS“

1. Bucaciuc Dragoș — hidrolog, Birlad

UN APARAT FOTO „CEAIKA-II“

1. Popescu I. Maria — funcționară, Craiova

DOUA CEASURI DE MÎNĂ „POLIOT“

1. Cireș Svetlana — elevă, Bacău
2. Culea Gh. Mircea — membru al Cooperativei agricole de producție din comuna Popești-Palanga, jud. Argeș

UN PICK-UP „SUPRAPHON“

1. Mirică Costache — profesor, satul Cîrja, comuna Murgeni, jud. Vaslui

O SALTEA PNEUMATICĂ

1. Indus Cristian — elev, București

ZECE ABONAMENTE PE UN AN LA „VEAC NOU“

1. Selaru Stana — funcționară, Focșani, jud. Vrancea
2. Prună N. Constantin — lăcătuș, București
3. Rus Vid. Ioan — inginer agronom, Ucuris, jud. Bihor
4. Drossu Niculina — pensionară, București
5. Băcăințan Maria — laborantă, Sibiu
6. Tudor Costache — tehnician agronom, Tulcea
7. Strugaru Galina — pensionară, Oțelul Roșu, jud. Caraș-Severin
8. Bucureșteanu Aglaia — învățătoare, Piatra Neamț
9. Irode Sofia — studentă, București
10. Samoil Ilie — pensionar, Ploiești.

APROPO DE LIMBI STRĂINE

Poligloții, un fenomen?

Dintotdeauna au existat oameni care, în ramurile lor de activitate, au dovedit aptitudini ieșite din comun. De obicei sînt numiți „fenomene“. Poligloții se numără printre „fenomenele“ care impresionează poate cel mai mult, deși istoria omenirii a păstrat puține nume de poligloți celebri.

Dintr-o lucrare a scriitorului austriac Moritz Saphir (secolul XVIII) aflăm că în veacul precedent în Finlanda a fost judecat un student pentru că „în-văța extrem de repede limbile străine, ceea ce e cu neputință fără ajutorul Necuratului“. Studentul a fost condamnat la moarte pentru „colaborare cu diavolul“.

Această tragică întâmplare a ajuns la urechile cărturarului bolognez Giuseppe Mezzofanti (1774—1849), profesor de limbi orientale, dar despre care se spune că știe toate limbile vorbite în Europa și Asia. Întrebat într-o zi de studenți cite limbi reușește să învețe un om, prudentul profesor a răspuns: „Atîtea cite îi sînt pe plac bunului Dumnezeu“.

În 1961 a murit în R.D.G. profesorul Heesterman, despre care o revistă de specialitate a afirmat că ar cunoaște 123 de limbi. Nu e imposibil. Prof. Tagliavani (Italia) vorbește și el peste 100 de limbi. Se pune însă întrebarea: dacă există oameni care pot să învețe zeci de limbi străine, cît timp le trebuie pentru a și le însuși, înțelegînd prin asta posibilitatea de a citi și vorbi în limba respectivă? Să dăm cîteva exemple. În șase săptămîni arheologul german Heinrich Schlieman (secolul XIX) a reușit să învețe o limbă atît de grea cum e rusa (să ținem seama și de împrejurarea că a învățat-o nu în Rusia, ci în Olanda și că, după cum el însuși spunea, avea o memorie slabă). În autobiografia sa savantul a destămuit „secretul“ care l-a ajutat să realizeze această performanță: un antrenament tenace, care i-a permis să memoreze zilnic cîte 20 de pagini de text, dezvoltîndu-i astfel memoria. „Secretul“ a fost deci o muncă titanică.

Se spune că numai începutul e greu. Și într-adevăr, s-a constatat că învățarea primelor două-trei limbi străine e mai grea decît a următoarelor. Cu alte cuvinte, cu cît știm mai multe limbi, cu atît învățăm mai ușor altele. Lui Schlieman, de exemplu, i-a trebuit cîte un an pentru a învăța franceza și engleza, primele limbi străine cu care a venit în contact. După aceea însă „se multumea“ cu cîteva săptămîni. Astfel, cînd a trebuit să plece în Venezuela, înainte de a se îmbarca, la Hamburg, le-a spus prietenilor: „Cînd am să ajung la Caracas voi vorbi și spaniola“. În acest scop savantul a luat cu el un roman tradus în limba spaniolă, pe care îl cunoștea însă pe dinafară în alte limbi, a putut astfel citi, înțelege și memora cuvinte, fraze, expresii fără ajutorul dicționarului.

În lista poligloților „fenomenali“ trebuie cuprins și moscovitul Iosif Dvoretki, care cunoaște, în plus, o seamă de limbi moarte, vorbite altă dată de triburi azi inexistente sau evaluate în alte limbi. Din propria lui experiență I. Dvoretki afirmă că metoda cea mai ușoară de învățare a unei limbi străine este însușirea în primul rînd a limbii vorbite. „Pentru a te exprima în limba vorbită și a o înțelege — argumentează poliglotul moscovit — e nevoie de numai 1000 de cuvinte. Pentru a scrie sau a citi e nevoie de mult mai mult. În plus gramatica limbii scrise e mult mai complicată. Un lingvist afirmă că țărani din Anglia se exprimă cu ajutorul a numai 300 de cuvinte. Or, un om cu o memorie obișnuită, dar exersată, poate învăța 300 de cuvinte în 3 ore“.

Învățarea unei limbi străine nu presupune deci aptitudini fenomenale, ci doar exercițiu, disciplină, metodă și, desigur, efort.

SE NUMEȘTE AHATINA

Fiare cu cochilie

Titlurile din ziare anunțau laconic: „Înaintarea lor continuă“, „Imposibil să fie exterminate“, „Atenție, sosesc!“ ș.a.m.d. Era vorba de niște ființe în aparență inofensive. Se numesc *ahatina fulika* și poartă în spinare o cochilie. Da, *ahatina fulika* e numele științific al unei specii de melci, care acum doi ani s-au constituit în armate nesfîrșite și au cotoplit șoselele, plantațiile și orașele din Florida.

Exemplarele din specia *ahatina fulika* se deosebesc de melcii comuni prin dimensiunile lor, care ajung pînă la 25 centimetri lungime. Exodul lor spre Florida nu-i lipsit de originalitate. Întorcîndu-se acasă după o vacanță petrecută în insula Haiti, un copil de cinci ani a adus în buzunar trei melci cu cochilia mare și pistruiată. Mama băiatului i-a descoperit însă „comoara“ și i-a cerut să arunce imediat „mizeria asta“. Evident, băiatul a început să plîngă, exprimîndu-și zgomotos totalul lui dezacord cu acest verdict drastic. Drept care mama a aruncat ea însăși cochiliile pe fereastră, în grădină. Cam asta e tot. Nici băiatul și nici mama lui nu bănuiau însă că au redat libertatea unor fiorease animale de pradă. După mai puțin de un an *ahatina fulika* a devorat împrejurimile orașului Miami, în care trăia băiatul iubitor de melci exotici. Au consumat iarba, citricele, scoarța copacilor, ba chiar varul de pe pereții caselor, căci melcii au nevoie

de calciu pentru cochilie. În plus, această specie de melci aducea pe lume urmași cu o repeziune uimitoare. Într-un singur an, cei trei melci aruncați pe fereastră au produs un miliard de progenituri. Și curînd după aceea, *ahatina* și-a început exodul în alte regiuni de pe glob.

Atît timp cît „fiara cu cochilie“ și-a făcut veacul în ținuturile ei natale, Africa răsăriteană, ea n-a suscitât decît un interes moderat, figurînd doar în cărțile de specialitate. Pe atunci *ahatina* dovedea înclinații certe spre o viață sedentară; dușmanii ei naturali o împiedicau să se răspîndească: se realizase astfel un anumit echilibru biologic. Dar la începutul secolului trecut *ahatina* a ajuns, nu se știe cum, în insulele Mauriciu și Réunion de unde a emigrat, în 1847, în cala unui vapor, spre India. Sosirea *ahatinei* în India a rămas în analele acestei țări ca o dată funestă: *ahatina* a devorat tot ce era de devorat într-un timp record. Din India acești melci s-au răspîndit în tot continentul asiatic. În 1860 au făcut ravagii în Insulele Comore, în 1900 în Ceylon, în 1928 au ajuns

în Malaya, distrugînd plantațiile de ceai, bananieri, cafea și arbori de cauciuc. În 1931 *ahatina* și-a semnalat prezența în sudul Chinei, după alți cinci ani în Iawa și Sumatra, de unde a făcut un salt în Hawaii. În 1938 japonezii, mari amatori de melci prăjiți, au adus de bunăvoie specia *ahatina* — din nefericire exemplare vii — în Insulele Mariene. După un deceniu, un soldat american demobilizat a transportat cîteva melci pe coasta apuseană a S.U.A. Din

„a varia v
ia varia varia v
a varia varia varia v
a varia varia varia varia v
aria varia varia varia var
a varia varia varia varia v
ia varia varia varia varia v
a varia varia varia varia v

fericire, de data aceasta „clima californiană nu le-a fost pe plac... Dar după 20 de ani, în 1968, melcii au reușit să pătrundă totuși în S.U.A. așa cum am văzut, cu candidul ajutor al unui copil.

Localnicii au făcut tot ce le-a dictat imaginația pentru a scăpa de acest musafir nepoftit. S-au decernat premii pentru cei ce ar reuși să adune și să predea o sută de kilograme de *ahatina*, s-au folosit felurite substanțe otrăvitoare etc. Se părea însă că *ahatina* rămînea... nemuritoare și rece la orice mijloace de exterminare. Atunci s-a hotărît să se importe din Africa răsăriteană, locul de baștină al *ahatinei*, contigente de broaște, dușmanii ei de moarte. Acestea au găsit însă în Florida gasteropode mult mai gustoase și nu le-a păsat de melcii pe care trebuiau să-i extermine. Încît „problema *ahatina*“ rămîne deschisă.

B. Velikonisov

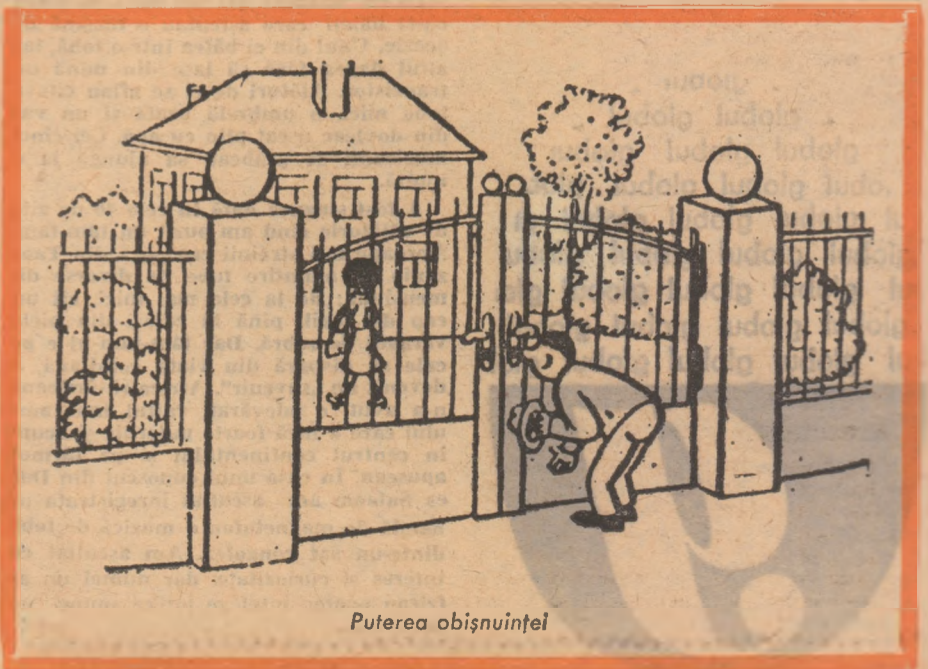
CALEIDOSCOP

Labirintul conjugal

Un judecător din Manhattan (New York) a fost pus în situația de a face pe înțeleptul Solomon în cazul fostei soții a milionarului Huntington Hartford. Fosta doamnă Hartford intențase o acțiune de evacuare a fostului soț din casa în care locuiseră pînă la divorț. Acțiunea i-a fost însă respinsă, judecătorul motivînd astfel hotărîrea: „Locuința dv. e atît de mare, încît chiar dacă veți rămîne cu fostul soț sub același acoperiș n-aveți nici o șansă să vă întîlniți cu el. Și, în general, mă mir cum de reușeați să vă găsiți unul pe celălalt“.

Un emirat pentru filateliști

Emiratul Abd-el-Kuri, de pe țărmul golfului Persic, cu o populație de 250 000 de locuitori nu există în realitate. El a fost inventat de frații Salinari din Roma care au tipărit o serie de timbre, foarte frumoase de altfel, cu denumirea acestui emirat, iar pe un timbru... harta emiratului-fantomă. Seriiile de timbre s-au epuizat rapid. Înșelătoria a fost descoperită abia după o săptămînă, cînd un filatelist pedant a avut ideea să caute în atlas poziția exactă a emiratului.

Puterea obișnuinței

Ora „sportului rege“

(Urmare din pag. 2-a)

tar al turneului, a primit două goluri copilărești și... 3-1 pentru Brazilia. S-a scris că brazilienii au datorat această victorie în proporție de peste 80 la sută „prințului etiopian”. Didi, marele lor dirijor. A fost însă cântecul lebedei...

● O victorie nu tocmai limpede

În 1966, în țara Albionului, cel mai mult de suferit a avut tot Italia. Dispunând poate de cel mai valoros lot dintre toate echipele participante la această ediție, italienii au pierdut în fața unei debutante: R.P.D. Coreeană — Italia 1-0!!! Autoritatea campionatului italian și-a spus cuvântul. Fabri a trebuit să se întorcă cu echipa sa la ora 3 noaptea la Roma. Dar la aeroport mii de tifosi i-au apostrofat cu „mascalzoni” și au aruncat în ei cu mere și ouă! Brazilia a fost și ea eliminată din grupă și Vicente Feola, cel care adusesse două titluri mondiale la Rio, n-a mai avut curaj să se întorcă acasă. Suporterii, umiliți, s-au mulțumit... să-i distrugă vila. Englezii au făcut tot ce puteau face pentru a deveni campioni mondiali. Și au devenit! Chiar dacă victoriile asupra Franței, Argentinei, Portugaliei și R. F. a Germaniei (4-2 în finală după prelungiri) au fost — au pretins în șoaptă gurile rele — rodul influenței de care se bucură Stanley Rous (președintele F.I.F.A.) și al bunăvoinței suspecte manifestate de arbitri față de amabila lor gazdă...

● Și acum, zilele (și nopțile) aztece

Ce se va întâmpla în țara aztecilor începând de poimîine?

Pînă una-alta, Portugalia, Spania, Iugoslavia, Ungaria și Argentina, ca să nu amintim decît de 5 dintre corifeii fotbalului, au rămas acasă. Așa cum era de așteptat, Angliei i s-a făcut o primire rece la Guadalajara. România, după o absență de 32 de ani, va fi din nou prezentă într-un turneu final de campionat mondial. A nimerit, însă, în „groapa cu lei” de la Guadalajara, alături de campioana mondială (Anglia), o dublă campioană mondială (Brazilia) și o dublă finalistă (Cehoslovacia). Italia, Brazilia și Uruguay-ul declară, fiecare la rîndul său, că vor intra definitiv în posesia zeiței de aur, opera din aur masiv a sculptorului francez Lafargue, ceea ce e însă, evident imposibil. Sir Alf Ramsey nu concepe nici el că ar putea-o pierde (pe zeiță)...

În schimb, o mașină electronică de calcul — italiană — a indicat ca învingătoare echipa U.R.S.S. Dar cei dinții care s-au revoltat au fost chiar inițiatorii acestui pronostic „științific”, cei care oferiseră năzdrăvanei mașini „informaționale” — ziaristi italieni! După numai cîteva săptămîni, însă, aceiași ziaristi au făcut o piruetă de 180 de grade și au început iar să ridice în slăvi această metodă pentru simplul fapt că o altă mașină electronică de calcul — engleză — a indicat Italia drept cîștigătoare sigură a Mondialului mexican! De-ale fotbalului...

CELE MAI ECHILIBRATE MECIURI DIN TURNEUL FINAL DIN MEXIC ÎN PROGRAMUL CONCURSULUI SUPLIMENTAR PRONOSPORT

Cu prilejul Campionatului mondial de fotbal 1970 care va avea loc în Mexic, Administrația de stat LOTO-PRONOSPORT organizează un concurs suplimentar PRONOSPORT cu meciuri din turneul final. Programul concursului este următorul:

1. România — Cehoslovacia	(6 iunie)
2. Uruguay — Italia	"
3. Belgia — U.R.S.S.	"
4. Anglia — Brazilia	(7 iunie)
5. Bulgaria — R.F. a Germaniei	"
6. Mexic — Salvador	"
7. România — Brazilia	(10 iunie)
8. Suedia — Uruguay	"
9. Peru — R.F. a Germaniei	"
10. Cehoslovacia — Anglia	(11 iunie)
11. Mexic — Belgia	"
12. Israel — Italia	"
13. Bulgaria — Maroc	"

La acest concurs suplimentar, în afara premiilor obișnuite în bani, se atribuie din fond special, prin tragere la sorți:

- 1 autoturism „Dacia 1100”
- 1 autoturism „Moskvici 408” cu 4 faruri și radio
- 2 frigider „Obodin”
- 2 televizoare „Miraj”
- 1 motoretă „Carpați” cu stelaj
- 2 magnetofone „B. 4”
- 2 aparate radio „Traviata”
- 8 pickupuri „Supraphon” cu cîte 2 difuzoare
- 10 aparate radio „Zefir”
- 21 aparate foto „Ceaika”

PARTICIPAREA

Participarea se va face pe buletine obișnuite (100 la sută și 50 la sută) în aceleași condițiuni ca la un concurs obișnuit (0,10 lei buletinul și 3 lei varianta întregă). În locul numărului de concurs se va trece „C.M.”.

O dată cu primirea și înregistrarea buletinului pentru acest concurs, participanții vor primi cupoane pentru premiile suplimentare gratuite.

Fiecare participant are dreptul să primească atîtea cupoane cîte variante întregi sau întregite a jucat. De exemplu: participarea cu 7 variante simple întregi dă dreptul la 7 cupoane, o combinație cu indicele 4-0-9 (81 de variante simple) jucată pe un buletin 50 la sută, care echivalează cu 40,5 variante întregite, dă dreptul la 41 de cupoane.

Dacă aceeași combinație va fi jucată pe un buletin colectiv 10 la sută, fiecare cotă de 10 la sută (8,1 variante întregite) = 9 cupoane. Toate cupoanele atribuite participă la tragerea la sorți a premiilor în obiecte.

ATRIBUIREA PREMIILOR

Stabilirea pronosticurilor exacte pentru premiile în bani se va face pe baza rezultatelor meciurilor din program, în urma unei trieri centralizate, după aceleași criterii ca la un concurs obișnuit (13, 12, 11 rezultate sau 12, 11, 10 rezultate etc).

Premiile suplimentare în obiecte vor fi atribuite prin tragere la sorți, pe bază de cupoane numerotate.

Depunerea buletinelor pentru acest concurs se va face pînă joi 4 iunie a.c. Amănunte la agențiile Loto-Pronosport.

23 mai — 1 iunie DECADA „BUCURIA COPILOR”

Decada eleganței celor mici

Magazinele vă oferă un bogat sortiment de confecții de sezon frumos executate, croite elegant din materiale rezistente și ușor lavabile.
RECOM

„K-21” contra „Tirpitz”

(Urmare din pag. 4-a)

patru secunde. Un minut mai tirziu, plonjă la mare adîncime și începu să se depărteze. Torpiloarele continuau să brăzdeze suprafața mării. După două minute și cincisprezece secunde la bordul submarinului se auziră două explozii puternice provenind de la suprafață. Iar la 19.09, cînd „K-21” ridică periscopul, la orizont nu se mai vedea nimic. Lunii raportă comandamentului rezultatul atacului

contra „Tirpitz”-ului.

A doua zi aviația sovietică de recunoaștere descoperi escadra lîngă coastele norvegiene. Se întorcea la bază cu un distrugător lipsă care, lovit de o torpilă, se scufundase, și cu „Tirpitz” avariat.

Multe luni după aceea, „Tirpitz” n-a mai ieșit pe mare, n-a mai atacat convoaiele de transport...

Marina hitleristă suferise o puternică lovitură.

23 mai-1 iunie

DECADA BUCURIA COPILOR

Nu ezitați.

Alegeți darul chiar acum!

La magazinul

cooperativei de consum!

